

مجموعه سنون

اثر

جمعیت علمیہ عثمانیہ

اوجھنی سندھ

نومرو ۳۰

جمادی الاخر

استنبول

جمعیت علمیہ عثمانیہ مطبعہ سندھ طبع اولمشر

۱۲۸۱

اشته خصوصیات مشروحہ دن مستبان اولور کہ الحاقاً ہذہ یر
یوزندہ بعض جنس احبار تگون و متحد ایدر . علم ژولوژیڈہ اشبو
تکونینات اخیرہ و جدیدہ نک انواعی تفصیل و اسباب تحدثلری دخی
تعریف قلنہ جقدر .

(ادہم)

ناظر معارف و نافعہ

(امریقا اہالی اصلہ سی)

امریقا نک حین کشفندہ ہر طرفی بر جنس مخصوص انسان ایلہ
مسکون اولدیغی خالده اوروپالورک تسلط و استیلاسی جہتیلہ
اہالی اصلہ مذکورہ الیوم اکثر جزائر و سواحلدہ بالکلبہ منقرض
اولوب باقی قالانلری دخی ایچرو طرفلہ چکیلہ رک اصول قدیملری
اوزرہ صید و شکار ایلہ تعیش و جنک و جدال ایلہ اشتغال ایدرلر .
یونلردن یالکز بر قاچ طائفہ ملت اطلاقنہ شایان صورتدہ بر ہیئت
اجتماعہ تشکیل ایدرک اداره اولتورلر ایسہدہ سائرلری بی حد
و حساب اقوام صغیرہ یہ منقسم اولوب ہر برینک کندوسنہ مخصوص
لسان و آیین و عادتلری واردر حتی درتیوزدن قتیماوز باشلیچہ لسان
تکلم ایدرلر . اشبو اہالی وحشیہ نک کرک شکل و شمائللری
و کرک اخلاق و عادات و اوضاع و حرکاتلری اسکی دنیا اہالہ بسندن
ہیچ برینہ بکرہ میوب کندولرینہ مخصوص شیلردر . یونلرک مقدارلری
مقدملری دھا زیادہ ایسہدہ بر منوال محرر اکثر مواطن و مواقعارینی

مسافر لری اولان اوروپا لوره ترك ايله كندوزی هواسی وخیم اولان
محلارده اقامه مجبور اولوب اوللری کبی بی مانع و مزاحم استدکلی
وجهله کشت و کذار ایده مدکلی جهته کندیجه عددلری تناقص
ایدوب ایوم نهایت طقوز اون ملیون تخمین اولنور. بونلرک بعضیه سی
اوروپا لورک تحت حکومته ایسه ده جزوا عظمی استقلال اوزره درلر.
امریقا لرلری اوج جنسه منقسم اولوب بونلردن امریقای شمالی
اهالیسی اسمیله معروف اولان جنس قطعه مذکوره نك نهایت
شمالیه سنده و ممالک مجتمعه و انکله و روسیه تابع ممالکده
متوطن اولدقلى مثللو مکسیقاده و امریقای جنوبینک سائر
محلارنده دخی بونلور. امریقا اهالیسندن کال و حشته مشهور اولان
اسقیو طائفه سی دخی بونلردن معدود در.
اشبو جنس عجیب انسانینک اصلی زردن کلمش اولدیغی مجهولدر.
بو بایده ارباب دقت طرفندن پک چوق تحریات اجرا اولنمش ایسه ده
پک از معلومات استحصال اولنه بیلشدر. امریقا لورک دخی کندو
اصلاری حقنده بعض روایاتلری وار ایسه ده بر طاقم خرافات ايله
مخلوط اولدیغی جهته اعتماده شایان کوریه مز. بونلرک اجدادی
بیرین بوغازی طریقله اسیدن امریقایه مرور ایتمش اوللری محتمل
ایسه ده بونک قنغی تاریخده وقوع اولدیغی شمیدییه قدرا کلاسیله مدیغی
مثللو شمیدینصکره اکلاسیلی دخی بعید الاحتمالدر. امریقا ازمنه
قدیمده تربیه و مدنیته شمیدیکی اهالی اصلیه سنک مافوقنده بعض
اقوام ايله مسکون اولدیغنه دلالت ایدر پک چوق اثار موجود اولوب
از جمله میسیسی نهری سواحلنده وقتیه شهرلر بولندیغنه دال اولور بعض
خرابه لر واردر و کوللر تسمیه اولنان جسیم طاغیر جوارنده واقع

بافر معدن لر دخی بر متمدن طائفه معرفتیه ایشدلمش اولد بقی
کورلمشدر.

اقوام مذکوره نك رنگری بافر رنگنه قریب اسم و کوزلری چشور
وقره و ساچلری اوزون و سیاه و سرتدر و صفالری سیرك و برونلری
ککش و یشاق کیمکری یوکسك و ککش و آنلری یعی و طسارد
و وجودلری پك ملحم اولوب قامتلری معتدل و حرکتلری خفیفدر
رؤساری غایت تمکین و وقار اصحابندن اولوب باخصوص جنکه
مخصوص قیافتلری پك مهیدر. هر درلو تزیئات و الواندن پك
حفظ ایدوب اوزلرینه چغراق و بعض حیوانات پنجه و دیشلری
وقره قوش توپلری و درلودرلوشری تلر طاقنورلر. بالخصوص محاربه یه
عزیمتلرنده یوزلرینی و جسدلرینی درلو نقوش ایله تزیین ایدرلر.
بالکلیه جیلاق دکلر ایشده البسدرلی غایت مختصر و فقیرانه در. بو
دخی بلارنده بر پشمال و اوموزلرینه اتیش بر احرامدن عبارت اولوب
بعض کره دخی صید ایتدکری حیوانات و حشیه دریلرینی تلبس
ایدرلر. بویله طرفه قیافتلی و یوز و جسدلری منقش و اوق و یای
و تفنك و دیگر بعض ادوات حریدرله مسلح بیک قدر اشخاصدن
هر کب بر جماعت پك تحف و مهیب کورینور. ملاعب
و ملاهی و امثالی چوق سوره یه جک مشاغله زیاده خفت و مهارتلی
وار ایشده قوه بدنییه متوقف و چوق وقت متمد اوله جق اعمال
و حرکاتده بیاضلردن پك اشاعیدرلر. ال ایله یایله جق ایشلری همان
کاملا نسایه کوردیرلر. ملل سائره یشنده معتاد اولان هر درلو
امور بیتیه دن بشقه حیویات زرعی و اورماندن صید و شکار جلی و بر
نخلدن دیگر نخله اشیانقلی دخی انلره محولدر.

اکثراً اوزاق یولاره کیدرلر ایکن ارککلی اتله سوار اولوب نسلاری
چو جقلرینی و یا خود او طاقلرندن بعض اشینایی حامل اولدقلری
حالدده یانی باشلرنده ییان یورلر اشته بو جهتهله علی العموم نسلاری
قوی البنیه و صحیح المزاج اولوب ایش ایشلمکه دخی مقتدرلر در
بعض قبیله لر اطفالک ولادتنی متعاقب باشلرینی ایکی پارچه اغاج اراسنه
صقشدیروب براق کون براغورلر و بوضورتله باشلری یصی و سیوری
برشکلده بیویوب بومقوله اشخاص پک غریب بر هیئت پیدا ایدر
یولاره باشی یصی تعیر اولنور امر یقالور عموماً فقر و مذلت حالنده درلر
بو دخی دائماً کوچه بر اولوب حق تملکه کرکی کبی رعایت ایتدکلرینه
و علی التوالی یکدیگر یوله محارب اولوب امر زراعت و حرثی بالکلیه ترک
و اهمال ایتدکلرینه مبنیدر و فن طبدن بیخبر اولدقلری جهتهله
چیچک و امشالی علل و امر اضک دفع مضراتنه چاره بوله میهرق
بیکرله تلف اولورلر سائر حالنده دخی صید و شکار یله اشتغال
ایتدکلری حیوانات وحشیه دن پک فرقلری یوقدر ما کولاتلری
اشبو حیوانات وحشیه و بالقی لحومی و یبانی میوهلر و جوز و مصر
بغدایی و نادرا اینک و قیون سودندن عبارتدر یوم جدید رزق
جدیده قاعده سنه رعایت ایتدکلرندن ازمنه اتیه ایچون ذخائر تدارک
واد خاربنه پکنده سعی ایتزلر

اوصاف معنویه لری بحثنه کلنجه زیاده جهل و نادانی حالنده بولوب
قرائت و کتابتدن بالکلیه بیخبر اولدقلرندن صنایع و معارفده قطعاً
ترقی ایتبوسوب دائماً برحالدده بولنورلر اشبو جهات اثری اوله رق
بیلرنده کذب و حیله و سرقت و قتل نفوس ماده لری پک شایع
اولدقدن بو مقوله قبیای و جنایات ارتکابنده چسور اولنلر ارباب

اهلیت و اقتداردن عد اولور. محارباتده اللرینه کچن اسرایه امان
ویره یوب استیلا ایتدکلی قرا اها لهنی ضعفاي نشوان واطفال
ایله برابر قتل عام ایدرلر. بو مقوله اسرادن بعضاری عفو اولنسه
یتله الی اخر الامر اسارت حالنده قالوب بعض کره دخی اسیر ایدن
قبیله یه داخل اولورلر. بو وجهله مظهر عفو اولق پک نادر اولدیغندن
اسیر دوشدکلرنده قطعاً بواصل و انتظارده بولن یوب حقارنده هر نه
درلوا شکجه ایداسه مردانه تحمل ایدرک اصلاً اثر اضطراب
کوسترمزلر. دائماً یکدیگریله قان دعواستنده اولوب بو ادعا اولاد
واحفاده دخی انتقال ایدر و کندولر نجه اخذ انتقام اعظم اسباب
سرور و شادمانیدندر. محاربه لری بر قاعده و نظام تحتند اولوب
کیف ما اتفق مقاتله یه طوتشورلر و بونک ایچون موقع انتخابی
و استحکام انشاسی اصوللرندن بالکلیه غافل اولوب اکثریا اغاج و قیا
ارقه سنه تحصن ایدرلر و حین هجوملرنده زیاده غلظه و شمتا
ایدوب غایت مددش نعره لر اورلر و میدان محاربه ده مقتول اولنلرک
صاچیلر برابر باشلرینک در یسنی یوزوب علامت ظفر اولق اوزره
قبیله لرینه کوتورلر و بو وجهله کویا اثبات عدای شجاعت ایدرلر
و بعض کره دخی ذکور و نسادن اللرینه دوشن اسرا هنوز حیسانده
اولدقلری حالده اولوجهله باشلرینک در یسنی یوزلر.
امر یقالور اکثر اقوام بدویه کبی مسافرینه زیاده اکرام ایدوب قلوبه لرنده
بولدقلری مدتجه وسع و قدرتلی مساعد اولدیغی درجه اطعمه
و اشربه تدارک و تقدیم و حقارنده هر وجهله مراسم مهمانوازی بی
اجرا و یتیم ایدرلر ایسه ده مسافر قبولرینک اوکندن صاوشدیغی
کبی ییئلرنده سبقت ایدن حقوقه قطعاً رعایت ایتدک اتی صویرلر.

اکثر افکار و تعبیرات لری مواد طبیعیهیه مبتنی اولوب بر دفعه مشاهیر
رؤسارندن بریستی ممالک مجتمعه جنرالارندن هائیسون بر میداتده عقد
اولسان بر مجلسه دعوت ایدوب جنرال مومی الیهک امریله اشبو
امریقالویه برصندالیه تقدیم اولندقده قبولدن استنکاف ایله کونش
بنم پدرم وارض والده مدر اتارک قوجاغنده اوتوره جغم دپه رک قوری
یره اوتورمشدر.

کرك والدین ایله اولادك وكرك سائر اقربانك یكدیكری حقنده اولان
میل و محبت لری پك جزئی اولوب بر قاج سنه مئادیا اشبو اقوام وحشیه
ایچنده قالمش اولان بر ذاتك بو خصوصه دائر بعض تحقیقاتی بوجه
آنی درج و بیان قنور و رؤسارندن بر ذات ایله الفت ایتیشیم بر کون
کندو محاربات واقعه سنه و اوچیلغنه دائر بر چوق شیر نقل و حکایه
ایتدیکی صرده کندو والده سنی دخی البله قتل ایلدیکنی سوبلیدی
سببی سؤال ایلدی کیمده سفر ائناسنده کمال ضعف و پیریدن ناشی
ارتق یول یوریمکه مجالی قالمیوب اوغلم بنی شو زچندن قورتاردیو
اعدامنی بندن نیاز ایلدیله در عقب اوراده قورشونله اوروب
اولدیردم دیدی. بن دخی نره سندن اوردك دیو سؤال ایلدی کیمده بر
فنا یرندغنی اوردم ظن ایدر سکن تمام شورا سندن راست کتوردم
دپه رک پارمغیله کندو باشنی کوستردی و در عقب والدهم تسلیم زوج
ایدوب اول انده براز متأثر اولدم فقط چوق سورمدی دیدی
بو مثالو حالات نوادر دن ایسه ده مسن ادملرک دائما مظهر حقارت
و خذلان اولسی امور عادیه دندر.

امریقالور ییئنده تعدد ازواج جائز اولوب عقد نکاح مراسمی دخی
پك ساده و حتی اکثر قبائل شو تکلفدن آزاده در. زانیدنک برونی و یا خود

دیگر بر عضوی قطع و بعضی کره دخی قتل ایله مجازات اولور.
 زواج و طلاق زوجینک رضاسنه منوط اولدیغندن پک چوق
 افتراق واقع اولور. بعضی قبائله ارکک تروجه رغبت ایده جکی
 خاتونک بالمله قیز قرنداشارینی دخی المغه و قدرتی مساعد اولدیغی
 مرتبه تکثیر ازواجه مجبوردر.

امریقالور کافه موجوداتک مبدع و خالق بر ذات و جودینه اعتقاد
 ایدوب فقط صفات الوهیتدن بالکلبه بیخبر اولدقاری مثلاً دنیا
 و اخرتده سوال و عقاب اولسنه قائل دکالردر. شیطان و فن سحره
 و ارواحک بر قالدن چقدقدن صکره دیگر اجسامه خلوتنه
 معتقددر و نشئه اخرایه قائل و اوراده تنعمات دنیویه به مشابه نعم
 و لذائد و جودینه ذاهددر و اکثراً اوق و یای و تفنک و امشالی
 ادوات حریده یی و حتی بعضی مشهور اوجی و رئیسارک کوپکرینی
 صاحبزایله برابر دفن ایدوب کویا عالم عقباه بولنان دکشا صحرالده
 اشبای مذکورهنک کندورینه شدت لزومنی توهم ایدرلر. تطیری یعنی
 قوشلرک طیراندن احکام چیقارمق اعتقاد باطلی عندلرنده معروف
 اولوب ازجهلیری قوشلرک اوچمسندن جنک وجدال استخراج ایدرلر.
 یلانه خارق العاده بعضی خواص اسنادیله بو جنس حیواناندن هیچ
 برسنک قتلنی تجویز ایتزلر. موتا حقنده فوق الغایه حرمت و تعظیم
 ایدوب انفس واقعی عز ارستان اتخاذه بونک حسن محافظه سنه
 اعتنا ایدرلر.

ملاعب و ملاحیه زیاده میل و رغبتلری اولوب ذرلو صورته رقص
 ایتمک و طوپ اوینامق و آت قوشوسنه چیمق و نشان آتمق کبی
 شیلره اشتغال و اکثر وقتلیری بونلره امر ار ایدرلر. بیاضارله

اختلاط لرندن برو کاغد و سائر قار او یونلری و مسکرات استعمالی
دخی یئلرنده زیاده سیله شایع اولمشدر.

یونلرک طریق تربیه و تمدنه ادخاللری حقننده پک چوق سعی
و اهتمام اولوب فقط ایکی اوچ مجلده یونک حسن تأثیراتی مشاهده
اولمشدر. (چوقتو) و (چروکی) اسمنده ایکی قبیله امر مدیتیده
زیاده ترقی ایدوب الآن حکمدار و مأمورلری کند و ردن اولوق
اوزره مستقل اداره اولور منتظم حکومتلری و نفیس خانه لری
و چفتکلری و مکتبلری و کتابلری و غزنه لری و لوازم مدیتیدن
اولان سائر شیلری وارددر. بنأعلیه دیگر قبیائلک دخی بولندقلری
حال خشونتدن تخلیصلری ممکن اولسی مأمولدر. فقط شمیدیلک
اهالی مذکوره کتدجکه تلف اولوب اگر بو بایده بعض تدابیر قویه
تشیث اولمز ایسه چوق زمان یکمکسزین روی زمینده نام
و نشانلری قالمیجخی درکاردر.

الیوم ممالک مجتمعہ حکومتی توسیع حدود ایتمک استدجکه اکثریا
مخاربه ایله اراضی ضبطنه لزوم کور میوب بر مقدار نقود و یا خود
اشیا اعطاسیله اقتضا ایدن اراضی بی اهالی و حشیۀ مذکوره دن
اشترا ایدر. وحشیار بو یولده اللرینه کچن مبالغدن بر فائده صحیحہ
استحصال ایده میوب بونی سفاهت و عبش و عشرته خرج ایتدکلرندن
از وقت ظرفنده ینه بیاضلره انتقال ایلرلر.

اهالی مذکوره دن امریقای شمالیده بولنانلرک مقداری یدی ملیون
قدر اولوب یونک درت ملیونی مکسیقاده و درت بشیوز بیکی
روسیه ملحقانندن بولنان اراضیده و براو قدری دخی ممالک
مجموعہ در. برهنوال بحرر بونلر عموماً کمال وحشت و خشونت جالنده

بولنوب فقط ممالك مجتمعه داخلنده بولناناردن التمش التی یکی نوعاً
متمدندر. ممالك مجتمعه حکومتک اهای مذکوره دن یتش بش قبیله
ایله مناسباتی اولوب بولار یکدیگرینه قطعاً ارتباطی اولمیه رق
جمله استقلال اوزره درل.

(منیف)

(اوروپا دولترینک احوال حاضرہ سی) (مابعد)

اون بشخی قرنه کلنجہ یه دکن اوروپا قطعہ سندہ بزم اسکی درہ
بکری قبیلندن برچوق امرا حکومت ایدوب بولنر منصرف
اولدقلری اراضی اہالبسنی اسیرکی استخدام ایله حقارندہ انواع
مظالم اجرا ایدرل و انجق رهبان کروهی بو مثلاً مظلومین اہالی
حقندہ بعض مرتبہ صحابت کوسترلر ایدی. درہ بکری محال
مقدسہ بی ایادی اسلاماندن نزع ایتک اوزره بالاتفاق برالشامہ
عزیمتلرندہ صورتاً منسوب اولدقلری حکمدارلر بولنرک غیبو بتلرندن
استفادہ ایدرک تشویقات واقعہ لری اوزرینہ اہالی متحداً امرای
مذکورہ حکومتدن اعراض ایدوب مذکور درہ بکک اصولی بو
وجہلہ بالتدریج محو و مندفع اولدنی و اول اثنادہ حرسینلر بیتنہ
مذہبچہ تفرقہ دوستکدہ باشلا یوب اوروپا اہالبسنک افکاری بالکلیہ
تبدل ایلدی و هر کس تحصیل سعادت حال املیلہ فنون و صنایع
و تجارتہ رغبت ایتدکلرندن دولترک حال و هیئتترینک انتظامی
و دائرہ معاملات تجارتک توسعی و پور تکیرلرک دفعہ اول اولہ رق